CZĘŚĆ XLIX — № 47 i 48. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 22 Czerwca. / 4 Lipca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 21 Czerwca. / 3 Lipca.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 15 Czerwca, mianowani: Zarządzający Kancellaryą Najśw. Rządzącego Synodu Tajny Radzca *Wojciechowicz*, Senatorem; Kałużski Vice-Gubernator Radzca Stanu *Kluszyn*, pełniącym obowiązki Gubernatora Cywilnego Permskiego; pełniący obowiązki Vice-Gubernatora Mińskiego, Radzca Dworu *Arnoldi*, pełniącym obowiązki Vice-Gubernatora Kałuzskiego, a Urzędnik do szczególnych poleceń przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Radzca Kollegialny *Brianczaninow*, Mińskim Vice-Gubernatorem.

Ukazy Rządzącego Senatu.

(z 1 Departamentu.)

1.) *2 Czerwca.* Z ogłoszeniem, iż na przedstawienie P. Wileńskiego Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Kowieńskiego Jenerał-Gubernatora, o niedostatku wódki na potrzebę gubernij Wileńskiej, Grodzieńskiej i Kowieńskiej w roku bieżącym, i na Zdanie Komitetu PP. Ministrów, N. Cesarz Jmć, w dniu 4 Maja bież. roku Najwyżej raczył rozkazać: dozwolić przywoz wódki do gubernij Wileńskiej, Kowieńskiej i Grodzieńskiej po dzień 1 Października roku bieżącego, 1854, na zasadach następujących: 1) Prawo zakupowania wódki w gubernijach nad-Baltyckich udziela się dzierżawcom Skarbowych czarkowych monopolij, obywatelom, posiadającym zakłady szynkowe (Питейныя заведенія) i dzierżawcom karczem w Zarządzie Dóbr Państwa; 2) Wódka ma być przywożona trzechprobowej mocy od 25 do 30 stopni alkoholometru Hessa, albo w wyskoku (spirytusie) od 100 stopni, w beczkach lub półbeczkach, objętości każda niemniej nad 18 wiader; 3) Transport wódki nie może być mniejszy jak 180 wiader na raz, czyli 5 beczek albo 10 półbeczek; 4) Na przewoz wina wydawać z kass powiatowych ceduły (ярлыкъ) na papierze stęplowym ceny 15 kopiejek, stosownie do formy bezpłatnych ceduł, ustanowionych § 31-m Ustawy o Akcyzie z dnia 23 Listopada 1849 roku, dla gubernij uprzywilejowanych, z oznaczeniem numeru ceduły, oraz komu takowa wydana, na jaką ilość wiader i beczek, lub półbeczek, gatunku wódki, gorzelni z której pochodzi, miejsca dokąd i którędy ma być wieziona. Z odebrania Ceduły ma być dany kwit przez kupującego; 5) Ceduła wydaje się kupującemu wódkę na piśmienne jego żądanie, za ukazaniem w kassie pasportu lub innego prawnego poświadczenia o osobie kupującego i jeżeli wódka zakupiona za umocowaniem, wtedy i samej plenipotencyi, jakowych papierów kassa zostawuje u siebie kopije; 6) Po wydaniu każdej ceduły kassa obowiązaną jest przez pierwszą pocztę przesłać kopiją takowej Izbie Skarbowej tej gubernii, do której ma być wwieziona wódka, a zarazem zawiadomić dzierżawców Akcyzy tak w tych gubernijach, przez które wódka przewożona będzie, dla należytej z ich strony pilności nad transportem, jak i tej gubernii, dla spożycia której wódka jest przeznaczona; 7) Po przybyciu transportu na miejsce, dzierżawca Akcyzy, sprawdziwszy ilość i jakość wódki i pobrawszy opłatę akcyzy od ilości wiader, oznaczonej w cedule, nie przyjmując do potrącenia uschłej w drodze ilości, nadpisuje na cedule ilość pobranej akcyzy i następnie oryginalną cedułę odsyła do miejscowej Izby Skarbowej, która ma ją porównać z będącą u niej kopiją tejże. 8) We względzie przewozu i zwrócenia w terminie ceduł, należy przewodniczyć się ogólnemi, przepisanemi w Ustawie o Akcyzie prawidłami.

2.) *3 Czerwca.* O sposobie zdawania rachunków przez

Rady miejskie i Ratusze z poborów żydowskich świecowego i króbkowego.

3.) *Tegoż dnia.* O uzupełnieniu 3477 artyk. X Tomu Układu Praw Cywilnych względem przewodu i rozsądzania spraw o rozdziale majątków między mieszkańcami kraju Zakaukazskiego wyznania mahometańskiego.

4.) *4 Czerwca.* Z ogłoszeniem następnego Zdania Rady Państwa, Najwyżej zatwierdzonego w dniu 26 Kwietnia 1854 roku: «Rada Państwa, w Departamencie Ekonomii i na Zgromadzeniu Ogólném, rozpoznawszy przedstawienie Ministra Narodowego Oświecenia, o wznowieniu poboru cła (пошлины) od przywożonych z Królestwa Polskiego xiąg żydowskich, *uchwaliła zdanie*, iżby takowe przedstawienie utwierdzić; w skutek tego sprzedaż w Rossyi drukowanych w Królestwie Polskiem i za granicą xiąg żydowskich, na których nie znajduje się ustanowiona cecha Komitetów Cenzury na początku i na końcu xięgi, jako dowod uiszczenia przepisanej Ustawą o Żydowskich drukarniach opłaty na rzecz szkół żydowskich, po 1½ kopiejki od arkusza druku, zakazać; w razie zaś wykrycia sprzedaży takich xiąg, winnych poddawać karom, oznaczonym w Kodexie Kar Głównych i poprawczych za tajemny przewóz towarów (art. 799 i 805), a uzyskane pieniądze i skonfiskowane xięgi obracać na korzyść Szkół Żydowskich. Nadzór nad sprzedażą xiąg żydowskich polecić miejscowym Policyom, których obowiązkiem będzie, znajdujące się w handlu xięgi żydowskie, drukowane w Królestwie Polskiem i za granicą, na których niema cechy Komitetów Cenzury, niezwłocznie opieczętować i wziąść od xięgarzy zobowiązania na pismie, iż takowe xięgi będą przedstawione do Wileńskiego lub Kijowskiego Komitetu Cenzury, lub wywiezione na powrot do Królestwa Polskiego lub za granicę, w przeciągu trzech miesięcy od dnia wydania zobowiązania. Po upływie tego zakresu xięgarze powinni przedstawić policyi świadectwa Komitetów Cenzury, lub władz miejscowych, dokąd xięgi wysłane, jako dowod, że dane zobowiązanie zostało spełnione; wrazie zaś nie spełnienia, xięgi takowe konfiskować na korzyść szkół żydowskich.

5.) *17 Czerwca.* O zwinięciu ustanowionego w Moskwie Komitetu zaopatrywania wojsk w sukna, i o poleceniu czynności tego Komitetu, Departamentowi Rękodzielni i Handlu wewnętrznego, ze stosowném powiększeniem etatu tego ostatniego.

NOWINY Z NAD GRANICY TURCYI AZYATYCKIEJ.

I.

W uzupełnieniu ogłoszonego już w № 44 Tygodnika krótkiego doniesienia o porażce zadanej Turkom w Guryi, 27 Maja, umieszczamy szczegółowy opis tej świetnej sprawy.

Jenerał-porucznik Xiążę *Andronnikow*, zawiadomiony o zamiarze nieprzyjaciela posuwania się naprzód od Ozurget, po lewym brzegu Riuna, w celu przecięcia kommunikacyi między naszemi wojskami, rozłożonemi pod Ust-Ccheni-Cchale, i innym oddziałem, wysuniętym za Riun ku Czechataur, rozkazał Dowodzącemu tym oddziałem, Jenerał-majorowi *Brunner* zająć wzgórza Nigoitskie. W skutek tego posłane były do wsi Nigoiti 1-szy bataljon pułku strzelców Jenerał-Adjutanta Xięcia Woroncowa, i 4-ty bataljon Brzeskiego pieszego, z dwoma górnemi działami, pod wodzą Adjutanta P. Głównodowodzącego, Podpułkownika xięcia *Eristowa*. Oddział ten wzmocniony jeszcze był wyprawionemi z Ust-Ccheni-Cchale sześciu pieszych i czterech konnych secin Imeretińskiej milicyi.

W nocy na 27 Maja Podpułkownik xiążę *Eristow* otrzymał wiadomość, że nieopodal od jego pozycyi, pod wsią Lesy, zebrało się do dwunastu tysięcy nieprzyjacielskiego regularnego wojska i baszi-buzuków pod wodzą Remid-paszy Dumbadze, w zamiarze napadnienia na nasz oddział pod wsią Nigoiti. Wtedy Podpułkownik xiążę *Eristow* niezwłocznie przywołał ku sobie, z uroczyska Kajan, 4-ty bataljon Białostockiego pieszego pułku, z dwoma działami lekkiej № 1 bateryi 13 artylleryjskiej brygady.

O świcie 27 Maja, za danym przez wystrzał sygnałem, tureckie wojska spuściły się z gór i ciągnęły wprost na wieś Nigoiti, kiedy jednoczasowie tłumy baszi-buzuków usiłowały okrążyć nasz oddział z obu skrzydeł. Podpułkownik xiążę *Eristow*, żeby nie dać czasu nieprzyjacielowi do dokonania swego planu, postanowił uprzedzić napad, nieważając na nierówność sił i nadzwyczaj utrudnioną miejscowość, a żeby być swobodniejszym w swych poruszeniach, pozostawił wszystkie ciężary i juki na pozycyi, pod przykryciem dwóch rot Białostockiego pieszego pułku, dla zabezpieczenia zaś tyłu swego przy pomknięciu się naprzód, zajął górną drogę od rzeki Supsy czterema secinami milicyi, pod dowodztwem Porucznika xięcia Alexandra *Tawteridze.*

O godzinie 11 rano, kiedy turcy zaczęli się posuwać, Podpułkownik xiążę *Eristow* poszedł na ich spotkanie. Wojska nasze, skrywane gęstym lasem i ogrodami, postępowały w zupełnej cichości i porządku. Przy wyjściu na niewielką polanę pod wsią Lanczchuti, nieważając na silny działowy i ręczny ogień, na nie wymierzony, wojska te, w skutek danej zawczasu dyspozycyi, uszykowały się w bojowy porządek. Następnie, nie tracąc czasu na daremną strzelaninę, 1-szy bataljon pułku strzelców Xięcia Woroncowa, pod dowodztwem Majora *Mombelli*, poszedł na bagnety i zbił nieprzyjaciela z pozycyi; przy czém Kapitan *Weljaminow*, z pierwszą rotą karabinjerów, zdobył na nieprzyjacielu dwa działa. Turcy, attakowani jednoczasowie z prawej strony przez 4-ty bataljon Brzeskiego pieszego pułku, pod wodzą Majora *Szafirowa*, zmieszali się zupełnie i rzucili do ucieczki. Nasza waleczna piechota, która bagnetami zaczęła rozprawę, ukończyła ją też bagnetami.

Wszakże Podpułkownik xiążę *Eristow* przezornie powstrzymał ściganie rozbitego nieprzyjaciela; gdyż w chwili kiedy

środek tureckich wojsk był już wyparty z pozycyi, tłumy baszi-buzuków, usiłujące okrążyć skrzydła naszego oddziału, rzuciły się na tylną straż, pozostawioną przy bagażach. Szczęściem xiążę *Eristow* zdołał w czas odesłać swoje działa na powrot ku dwom rotom Białostockiego pułku. Zewsząd otoczona licznemi tłumami turków, garstka mężnych wojsk naszych broniła się ze wzorową walecznością, a artylerya, trafnym kartaczowym ogniem, za każdym razem hamowała nieprzyjacielskie attaki. Takim sposobem trwała najzaciętsza walka przeszło przez dwie godziny, dopokąd Podpułkownik xiążę *Eristow* nie zwrócił się ze swemi bataljonami na odsiecz tylnej straży. Przybycie tych wojsk, ożywionych otrzymaném już powodzeniem, położyło koniec bitwie. Turcy uciekli i rozbiegli się po okolicznych lasach.

Dla ścigania rozbitego na głowę nieprzyjaciela posłana była milicya, do której przyłączyli się też mieszkańcy. Całe pole bitwy zasłane było trupami, których naliczono do tysiąca. Trofeami zwycięztwa były dwa działa z jaszczykami, pięć znaczków i cały park; turcy w ucieczce porzucili mnóstwo strzelb azyatyckich, tudzież z francuzkiemi cechami, równie jak i innej broni i ammunicyi. Niewolnika wzięto przez milicyą przeszło stu ludzi, w tej liczbie trzech oficerów, ale mieszkańcy nieprzestawali jeszcze łowić turków po lasach i przyprowadzać ich do Naczelnika oddziału. Pomiędzy trupami znaleziono ciało Hassana-paszy Kabuletskiego. Nadto, według świadectwa jeńców zabity został Egyptski Liwa-pasza i raniony Remid-pasza; ale ta ostatnia wiadomość potrzebuje potwierdzenia.

Z naszej strony następne straty zostały poniesione, oficerów: poległy 1, ranionych 7, kontuzyowanych 6; żołnierzy poległych 27, ranionych 175, kontuzyowanych 29. Prócz tego nie spisane jeszcze są straty poniesione przez waleczną naszą milicyą.

W doniesieniu swojém Podpułkownik xiążę *Eristow* wymienia jako tych, co się najwięcej w tej bitwie odznaczyli, Sztab i Ober-oficerów: pułku strzelców Xięcia Woroncowa Majora *Mombelli*, Kapitana *Weljaminowa*, Sztabs-kapitanów *Kowalika* i *Borysowa*, Poruczników *Kirchmana* i *Czekowanowa*, Podporucznika *Adlerberga 2*, Chorążych *Łatynina* i *Michiewicza*, Brzeskiego pułku Majora *Szafirowa*, Kapitana *Szlachowa*, Sztabs-kapitanów *Leszewicza* i *Tomkiejewa*, Porucznika *Talwińskiego 2* i Podporucznika *Skorobohatego*; Białostockiego pułku: Majora *Czeplewskiego*, Kapitana *Rodionowa*, i Sztabs-kapitana *Capkowa*, Kapitana artylleryi *Hulewicza* i Sztabs-kapitana *Rodanowa*; Naczelnika całej milicyi, Sztabs-rotmistrza pułku Ułanów gwardyi xięcia Lewana *Gurjela*, Naczelników drużyn: Sztabs-rotmistrza pułku Kozaków gwardyi xięcia *Ceretelli*, Podporucznika xięcia *Ceretelli* i Dowodzącego Guryjską milicyą Podporucznika xięcia Alexandra *Miczutadze*, Porucznika xięcia Grzegorza *Gurjela* i Porucznika xięcia Alexandra *Mikeladze*. (*R. I.*)

—

II.

Od Dowodzącego Oddzielnym Kaukazskim korpusem odebrano wiadomość o nowém świetném zwycięztwie, odniesioném przez Jenerał-porucznika Xięcia *Andronnikowa*, nad 34-tysiącznym Tureckim korpusem nad granicą Guryi. W oczekiwaniu bardziej szczegółowego o tej bitwie doniesienia, teraz udziela się tylko krótka wiadomość, przywieziona przez Podpułkownika Xięcia *Eristowa*, tego samego, który przed tém rozbił przednią straż Turecką pod wsią Nigoiti.

W spełnieniu Najwyższego rozkazu, Jenerał-porucznik Xiążę *Andronnikow* przedsięwziął od Ust-Cchenicchale poruszenie naprzód ku Ozurgety z 11 bataljonami piechoty, dwiema rotami saperów, 12 działami, i kilku secinami milicyi Gruzyjskiej, Imerytyńskiej i Guryjskiej. Postęp wojsk był opóźniony wezbraniem rzeki Supsy, przez którą trzeba było koniecznie w ciągu dwóch dób budować most. Turcy, uprzedzeni tym sposobem o zbliżaniu się naszych wojsk, zaczęli cofać się i tak szybko opuścili granice Guryi, że w Ozurgetach zostawili nietylko zapasy, ale i chorych.

4 Czerwca, Jenerał-porucznik Xiążę *Andronnikow*, posuwając się dalej, dognał nieprzyjaciela w ufortyfikowanej pozycyi po-za rzeczką Czołok, płynącej na samej granicy Guryi z Sandżakiem Kobuletskim. Tam rozmieściły się w bojowym szyku pod dowodztwem Muszira Selima-paszy 20 bataljonów regularnego wojska ze 13 działami i 14 tysiącami milicyi. O godzinie 4 zrana rozprawa zaczęła się na prawém skrzydle nieprzyjaciela, gdzie nasza Guryjska milicya, zawiązała ogień ręcznej broni, a w ślad za tém lekka № 1 baterya 13 brygady artylleryjskiej, wszczęła ogień do nieprzyjacielskiej pozycyi z frontu. Tymczasem większa część oddziału skrywana przez leśną miejscowość, ruszyła na lewe skrzydło turków dwiema kolumnami pod dowodztwem Jenerał-majora *Brunnera* i *Majdela*. Niespodziane ukazanie się naszych kolumn sprawiło zrazu zamieszanie w szykach nieprzyjacielskich; wszakże, zdołał on wprędce wrócić do porządku i wzmocnić swoje lewe skrzydło. Wtedy zawiązała się najuporczywsza i najzażartsza walka, ale waleczne wojska nasze, dowodzone przez mężnych Jenerałów, przypuściły attak ostatni stanowczy tak spojnie i dzielnie, że turcy nie wytrzymali naporu i uciekli w zupełnym popłochu. Tylko lasy ratowały uciekających od pogoni, która trwała przez wiorst przeszło sześć. Zaś milicya Gruzyjska, pędziła dalej jeszcze, dopokąd ostatnie szczątki rozbitego korpusu nie rozproszyły się do reszty po lesie. Zrazu niepodobna było nawet przez przybliżenie oznaczyć ile tysięcy turków poległo na placu i ile raniono; ale Xiążę *Andronnikow* zapewnia, że cały turecki korpus można uważać za już nie istniejący. W ręku zwycięzców pozostały trzy obozy z całém mieniem, wszystkie 13 dział, 35 chorągwi i znaczków i mnóstwo broni.

Strata z naszej strony nie jest jeszcze obrachowana. Według świadectwa Jenerał-porucznika Xięcia *Andronnikowa*, liczba zabitych i ranionych, jakkolwiek znaczna, ale daleko

nie jest tak wielka, jakby należało się spodziewać w tak stanowczej bitwie.

W doniesieniu swojém Xiążę *Andronnikow* oddaje wielką pochwałę wszystkim wojskom, w szczególności zaś wspomina o zasługach Naczelnika Guryjskiego oddziału, Jenerał-majora Xięcia *Gagarina*, i Naczelników kolumn Jenerał-majorów *Brunnera* i *Majdela*. *(R. I.)*

—

(Z powodu powyższego zwycięztwa, ma się odbyć w dniu 21 Czerwca, o godzinie 1 po południu, uroczyste dziękczynne nabożeństwo w kaplicy Zimowego Pałacu, na które mają się zjechać osoby płci obojej, mające wstęp do Dworu, oraz Sztab i Ober-Oficerowie Gwardyi, Armii i Flotty. Damy mają być w Ruskim stroju, kawalerowie w paradnych mundurach, a wojskowi w pełnej pochodnej paradnej formie).

Od Ministerstwa Skarbu wydane zostały 21 Maja następne wyłączne przywileje:

1.) *Na lat dziesięć*, na imię dymissyonowanego Porucznika *Czapłygina*, na wynaleziony przez niego piec dla sublimowania soli ammoniackiej i pompy, dla przelewania płynnego ammonijaku.

2.) *Na lat sześć*, na imię cudzoziemca Gaetano *Bonelli*, na wynalezione przez niego zastosowanie elektro-magnesów, do tkania wzorzystych materyj (*).

3.) *Na lat dziesięć*, na imię inżenjerów-technologów Mikołaja i Jana *Żdanow*, na wynalezioną przez nich machinę do wyrabiania blejwasu.

4.) *Na lat pięć*, na imię Belgijskiego poddanego Henryka *Beck*, na wprowadzenie odkrytego przez niego sposobu zapobiegania tworzeniu się w kotłach parowych wapiennego nawaru, sprawującego uszkodzenia i częstokroć rozerwanie kotłów.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 16 Czerwca pozostawało chorych 405 — w ciągu doby zachorow. 93 — wyzdr. 9 — umarło 43 — po 17 Czerwca pozostało chorych 446.

W ciągu doby zachor. 95 — wyzdr. 18 — umarło 40 — po 18 Czerwca pozostało chorych 483.

W ciągu doby zachor. 110 — wyzdr. 19 — umarło 42 — po 19 Czerwca pozostało chorych 532.

W ciągu doby zachor. 128 — wyzdr. 24 — umarło 56 — po 20 Czerwca pozostało chorych 580.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 13 (25) Czerwca.

Rozkaz do Zarządu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Otrzymują rangi: (9 Marca 1854 roku).

Radzców Stanu: Pomocnicy Naczelnych Prokuratorów Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu: Dziewiątego Łącki i Dziesiątego Mikułowski; pełn. obow. Naczelnika Wydziału dochodów niestałych w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Referendarz Stanu Muszyński.

Radzców Kollegijalnych: Członek Honorowy Rady Lekarskiej, Doktor Filozofii Szubert, i Członek Komm. Rządowej Przych. i Skarbu, pełn. obow. Naczelnika Wydz. Kontroli i Podatków Stałych w tejże Kommisyi Roguski.

Radzców Dworu: Pełniący obowiązki Członków Honorowych Rady Lekarskiej: Doktor Medycyny Helbich, i Dyrektor Instytutu Położniczego, Doktor Medycyny i Akuszer Frej; Radzcy Rządu Gubern. Warszawskiego Stróżycki, i Naczelników powiatów: Radomskiego Roszkowski, Radzyńskiego Jaworski, i Ostrołęckiego Dębski; Sędzia Trybunału Cywil. w Suwałkach Kossowicz, i Sędziowie Sądu Kryminalnego gub. Płockiej i Augustowskiej Pabudziński i Porawski.

Assesorów Kollegijalnych: Naczelnik Sekcyi w Kommisyi Rząd. Spraw Wewnętrzn. i Duchown. Krajewski, pełniący obow. Pomocnika Naczelnika powiatu Sandomierskiego Mokulski; Sądzia Trybunału Cywilnego w Warsz. Polczycki; Podprokurator Sądu Kryminalnego gub. Płockiej i Augustowskiej Rogowski; Pisarze Kancellaryi Ziemiańskiej: w Suwałkach Zimnoch, Trybunału Cywilnedo w Kielcach Kamocki, i Sądu Kryminalnego gub. Płockiej i Augustowskiej Gralewski; Assesorowie Trybunałów pełn. obow. Podsędków Sądów pokoju Okręgów: Krasnostawskiego Zagrobski, Orłowskiego Bojemski, Rawskiego Poradowski, Warszawskiego 2-go Wydz. Kokowski, i 3-go Wydz. Czerski; Referent Komm. Rząd. Sprawiedl. Kossakowski; pp. oo. Naczelnika Sekcyi Technicznej w Wydziale Górnictwa przy Kommisyi Rząd. Przych. i Skarbu Łabęcki; Kommisarza Ekonomicznego w Wydz. dóbr i lasów Rządowych Szamowski; Rewizorów Skarbowych w Okrędu Jędrzejowskim: gub. Radomskiej Wojde, i w Okręgu Maryampolskim gub. Augustowskiej Twarowski; Kontrolera powiatowego Okręgu Dąbrowskiego w tejże gub. Jasiński; Kontrolerów Skarbowych w Okręgach gub. Warszawskiej: Siennickim Leszczyński, Brzezińskim Cosnowski, Łowickim Bogdański, Sieradzkim Knake, i Lelowskim gub. Radomskiej Ratel.

Radzców Honorowych: pełniący obowiązki Pomocników Naczelników powiatów: Augustowskiego Orechwa i Maryampolskiego Masiewicz; Referenta w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrzn. i Duch. Skibiński; Budowniczych powiatów: Zamojskiego Dąbrowski i Siedleckiego Fiszer; Kassyera kassy miejskiej m. Radomia Lubieniecki; Adjunktów w Rządach Gubernijalnych: Warszawskim Goślicki, i Lubelskim Turski; Adjunkta Prawnego w tymże Rządzie Gubern. Witting; Prezydenta m. Łodzi Traeger, Nadrachmistrza w Rządzie Gubern. Lubelskim Kowalewski, Młodszego Pomocn. Naczelnika pow. Warsz. Koboska; Referenci do czynności Dyrekcyi Ubezpieczeń w Magistracie m. Warsz. Rottengruber i w Rządzie Gubern. Warsz. Boniecki, Zastępcy Obrońców Prokuratoryi Mirowski i Wiśniewski; Podprokurator Sądu Policyi Poprawczej Wydziału Kalwaryjskiego Trojanowski; Assesor Trybunału Cywilnego w Kaliszu Jezioran-

(*) O tym ważnym i nader dowcipnym wynalazku kawalera Bonelli w Turynie, była kilkakrotna wzmianka w Tygodniku.

ski, Assesor Trybunału pełn. obow. Podsędka Sądu pokoju Okręgu Łomżyńskiego Janczewski, Assesor Prokuratoryi pełn. obow. Podsędka Sądu pokoju Okręgu Kowalskiego Betlej; Archiwiści: 9-go Departamentu Rządzącego Senatu Sroczyński, i Akt dawnych w Płocku Dzierżanowski; pp. oo. w Komi. Rząd. Przych. i Skarbu Komisarza Ekonomicznego Chmieliński, i Referentów: Hornowski, Sławiński, Lesiewicz i Wodziński; w Wydziale Górnictwa przy Komm. Rząd. Przych. i Skarbu, Pomocnika Naczelnika Sekcyi Budowniczej Dybowski, Głównego Buchaltera Zgorzelski, Starszego Buchaltera Jasiński i Referenta Szymański; Naczelnych Kontrolerów Kontrol Skarbowych: w Radomiu Swierczyński, w Kielcach Siennicki i w Siedlcach Zeitheim; Rewizorów Skarbowych w Okręgach Zamojskim i Tarnogródzkim Bełzowski, i w gubernii Warszawskiej Marcinkowski; pełniący obow. Kontrolerów Skarbowych w okręgu Czerskim Raczyński i w pow. Kaliskim Kierglewicz; Assesorów Ekonomicznych w okręgach: Rawskim Mazaraki, Piotrowskim Skrzynecki, Kujawskim Przepiórkowski, Stopnickim Pisulewski i Rządzie Gubern. Radomskim Ostrowski; Assesorów Nadleśnych w Rządach Gubernialnych: Radomskim Łopiński i Lubelskim Miklaszewski; Poborcy Kassy Powiatu Sejneńskiego Brzostowski, Starszego Archiwisty w Wydziale dochodów niestałych w Komm. Rząd. Przych. i Skarbu Schüssler; w Banku Polskim: Buchalterów: 1 klassy Hofmann i 2 klassy Zajączkowski; Rachmistrza 1 klassy Wiślicki i Kontrolera Baranowski: Kommisarza Magazynów Bankowych Artychowski; Nadleśniczych w leśnictwach: Pilwiszki w gubernii Augustowskiej Swiątkowski i Ostrołęka w gubernii Płockiej Raczkowski; Poborców kass: powiatu Lipnowskiego Lesiński, Włocławskiego Arkuszewski; Kontrolorów: Warszawskiej kassy Gubern. Radziszewski, i kassy Urzędu Konsumcyjnego m. Warsz. Lutostański; Magazynier Głównego Składu tabak w Warszawie Knab; Pisarze Magazynów Solnych: Dobrzyków Molsdorf, Bobrowniki Madaliński, Tursk Worowski, Kielce Wierzbowski, Kamień Szewłodziński i Skrychiczyn Rzeszotkowski; p. o. Pomocnika Inżeniera miasta Warszawy Ratyński, i Assesora Prawnego w Rządzie Gubernijalnym Warszawskim Swiecimski.

Sekretarzy Kollegijalnych: pełn. obow. w Komm. Spraw Wewnętrzn. i Duchownych: Sekretarza 1 klassy Skłodowski i 2 klassy Grefkowicz; Rachmistrzów 2 klassy Wróblewski i Kozłowski; w Dyrekcyi Ubezpieczeń Expedytor Romanowski; pełn. obow. Adjunktów w Rządach Gubernijalnych: Lubelskim Buksakowski i Kopeć, Augustowskim Pankiewicz, Kiełkiewicz, Jagielski i Jankowski; Radomskim Gronkiewicz, i Warszawskim Choromański; Referenta w tymże Rządzie Gubern. Domżał; Archiwistów w Rządach Gubernijalnych: Radomskim Mączyński i Lubelskim Niedkiewicz i Dzięciołowski; Expedytora w tymże Rządzie Gubern. Kosicki; Rachmistrzów w Rządach Gubernijalnych: Augustowskim Gutzeit, Duchnowski i Lubelskim Jaszkiewicz i Wladich; w tymże Rządzie Gubernijalnym, Dziennikarza Michalewski i Tłomacza Kutner; Budowniczych powiatów: Sieradzkiego Bem i Płockiego Chmieliński; Burmistrzów miast: Szczebrzeszyna Wiciejewski, Brześcia Kujawskiego Salecki i Kurowa Poznański; Sekretarz Biura powiatu Wieluńskiego Leszczyński; Inspektor Policyi m. Lublina Wojciechowski; Rachmistrze Biur Naczelników powiatów: Zamojskiego Januszewski i Olkuskiego Machnicki; Radny i Sekretarz Magistratu miasta Siedlec Trętowski; Radny Kassyer kassy Ekonomicznej m. Łowicza Piekarski; Sekretarz Policyi Administracyjnej Cyrkułów 4-go, 5-do i 6-go miasta Warszawy Młodkowski; pełniący obow. w Magistracie m. Warszawy: Buchalterowie Wysocki, Olszewski i Rachmistrz Garyantysiewicz; Pisarze Sądów pokoju: Okręgu Warsz. Wydz. 2-go Knoff i Okręgu Orłowskiego Piasecki; Archiwiści Trybunału Cywilnego: w Kaliszu Seminelman, i Sądu Policyi Poprawczej Wydz. Bialskiego Pawłowicz; Adjunkci Archiwum: Prokuratoryi Drużeński, i Sądu Kryminalnego gub. Warsz. Bałdycki; Sekretarz Biura Prokuratora przy Trybunale Cywilnym w Suwałkach Makowski; pełn. obow. Kontrolerów w Wydziale Kontroli dochodów stałych Komm. Rząd. Przych. i Skarbu Rzewuski i Presser; w Banku Polskim: Starszego Kontrolera Podbielski i Adjunkta Ilnicki; Sekretarz Wydz. Zalewski; w Wydział. Skarb. Rząd. Gubernijalnych: Płockiego, Referenta Wyścielski i Lubelskiego, Assesora Prawnego Zwierzchowski; Poborców kass powiatów: Radzyńskiego Majewski i Piotrkowskiego Liżewski; — pełn. obow. Pisarzów Szlachtuzów w Urzędzie Konsumcyjnym m. Warsz. Kostrzębski i Bełżyński; Nadleśnych w Leśnictwach gub. Radomskiej; Iłża Nowowiejski, Zwoleń Kołakowski, Bodzentyn Zwierkowski i Samsonów Müller; Adjunkta Wydz. dóbr Rządowych i lasów w Komm. Rząd. Przych. i Skarbu Smotrzyński; w Rządach Gubernijalnych: Augustowskim Rachmistrzów Stefanowicz i Makowski, Dziennikarza Szumowski i Rendanta Stempla Sowulewski; Płockim Rachmistrza Oxiński i Dziennikarza Rzeszotarski, Radomskim Archiwisty Ubliński, Dozorcy Składu Stempla Raszyński i Adjunkta Prawnego Miernowski, Lubelskim Dozorcy Składu Stempla Bańkowski; w Biurze Naczelnika powiatu Augustowskiego, Rachmistrza do czynności Propinacyjnych Nowodworski; Kontrolerów Magazynów Solnych: w Warsz. Dobrzański i Celiński, w Kielcach Noskowski; Rewizorów Urzędu Konsumcyjnego m. Warsz. Wyleżyński i Kindyger, Pisarza Magazynu Rządowego drzewa w Warsz. Gliński; Rachmistrzów w Biurze Naczelników powiatów: Łowickiego Gajewski i Kaliskiego Pyszniewicz; Podleśnych: w Leśnictwach Kidule w gub. Augustowskiej Jabłoński, Chlewiska w gub. Radomskiej Walicki, Kampinos w gub. Warsz. Trzebiński, Gidle w tejże gub. Żmudowski i Krzepice Łodwigowski; pierwszy Sekretarz Wydz. Kontroli Służących Pieńkowski i Adjunkt Kommisarza przy Warszawskim Urzędzie Lekarskim Jezierski.

Sekretarzy Gubernijalnych: pełn. obow.: Buchaltera w Dyrekcyi Ubezpieczeń Krauze; w Rządach Gubernijalnych: Warszawskim Rachmistrza Wołoszczyński i Expedytora Ma-

*

jewski; Lubelskim, Rachmistrza Puczkowski i Archiwisty Stankiewicz; Radomskim, Expedytora Zamojski; Rachmistrzów Zembrzuski, Kozłowski i Tłómacza Mroczkowski; Augustowskim, Archiwisty Wasilewski, i Płockim Rachmistrza Majewski; w Magistracie m. Warsz. Kontroler Krauze; Sekretarz Lichtenstein i Rachmistrz Słupecki; pełn. obow. Tłomaczów w Biurach Naczelników powiatów: Maryampolskiego Gałkowski i Olkuskiego Konopacki; Sekretarzy w biurach Naczelników powiatów: Opoczyńskiego Stecki i Stanisławowskiego Kujawiński; Rachmistrz w biurze Naczelnika pow. Siedleckiego Kotowski; Burmistrza m. Wieruszowa w gub. Warszawskiej Mianowski; Sekretarzy Policyi Administracyjnej miasta Warszawy I i XI Cyrkułu Kowalewski i XII Kwiatkowski; w Prokuratoryi Królestwa Adjunkci Archiwum: Potocki, Ruthié i Expedytor Deputowski; pełniącemi obow. Kommisyi Rząd. Przychodów i Skarbu: Kontroli i dochodów stałych Rachmistrza Modzelewski, i Sekretarzy Skorupski i Nowosielski; Dochodów niestałych Sekretarza Wojde; dóbr i lasów Rządowych, Adjunktów: Vorbrodt, Szamborski i Sekretarza Piotrowski; w Wydziale Górnictwa przy Kommisyi Rząd. Przychodów i Skarbu, rysownika Gierszyński, i Dziennikarza Piątkiewicz; w Banku Polskim Sekretarza Wydziału Ośmiałowski i Adjunkta Kassowości Rzentkowski; Archiwisty w Urzędzie Mennicy Warszawskiej Królikiewicz; w Rządach Guberniijalnych: Warszawskim Rachmistrza Lamparski, Sekretarza Wydziału Skarbowego Klamborowski, i Rendanta Składu Stempla Zielenkiewicz; Lubelskim, Adjunkta Prawnego Chróścielewski. *(Dok. nast.)*

—

J. C. Wysokość Xiążę Konstanty-Fryderyk-Piotr Oldenburski, Jenerał piechoty wojsk Cesarsko-Rossyjskich, Prezes Departamentu Rady Państwa, 7 b. m. o godzinie 11 wieczorem przybył z S.-Petersburga do Warszawy wraz z Małżonką Swoją J. C. Wysokością Xiężną Teresą-Wilhelminą-Fryderyką-Izabellą-Szarlotą, Xiężniczką Nassauską. JJ. CC. Wysokości zajęli mieszkanie w pałacu Belwederskim.

— N. Pan, w skutku przedstawienia JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmiłościwiej dozwolić raczył przebywającemu w Prusach wychodzcy Polskiemu Alexandrowi Hofmann, powrócić do kraju, bez pozostawienia mu atoli prawa legitymowania się z pochodzenia szlacheckiego i bez powrócenie skonfiskowanego na rzecz Skarbu majątku.

Rada Administracyjna Królestwa.

W skutek Najwyższego pozwolenia powrotu do kraju wychodźcom niżej wymienionym, jako też na zasadzie postanowienia z dnia 17 (29) Czerwca 1841 r., na przełożenie Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu stanowi co następuje:

Art. 1. Objęty postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1835 r. Ludwik Lemański, wraca do używania praw cywilnych od dnia 2 (14) Kwietnia 1852 roku, jako daty Najwyższej Decyzyi ułaskawienie wyrzekającej.

Art. 2. Wracają również do używania praw cywilnych, skazani na karę konfiskaty majątku: a) przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 20 Kwietnia (2 Maja) 1851 r., Bronikowski v. Broniewicz Antoni; b) przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 10 (22) Lutego 1853 r. Lasocki Ludwik, Stworzyński Ignacy; c) przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 25 Września (7 Października) 1853 r. Wiktor Szokalski; a mianowicie: Bronikowski od dnia 21 Lutego (5 Marca) 1851 roku, Lasocki od dnia 31 Grudnia (12 Stycznia) 1852—3 roku, Stworzyński od dnia 5 (17) Grudnia 1852 roku, Szokalski od dnia 15 (27) Kwietnia 1853 roku, to jest od dnia, w którym otrzymali Najwyższe przebaczenie.

Skutki przeto konfiskaty na ich majątki wyrzeczonej, rozciągają się do funduszów, jakie każdy z nich przed datą przebaczenia posiadał, lub jakie na niego do tej daty, jakim bądź prawem przeszły, czy takowe są już wykryte, lub wykryte być mogą.

Art. 3. Wykonanie niniejszego postanowienia, które przez pisma publiczne ma być ogłoszone i w Dzienniku Praw zamieszczone, Kommisyom Rządowym Sprawiedliwości oraz Przychodów i Skarbu, w czém do której należy, poleca.

— Rada Administracyjna Królestwa, na zasadzie postanowienia swego z dnia 17 (29) Grudnia 1835 roku, oraz z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) 1841 roku i na przełożenie Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła, iż Michał Ostroróg, który zszedł z tego świata przed ogłoszeniem konfiskaty na majątek jego, postanowieniem Rady Administracyjnej z dnia 28 Września (10 Października) 1834 roku wyrzeczonej, ma być wykreślonym z listy ogólnej wychodźców i konfiskata majątku jego cofnięta z wszystkiemi skutkami.

— Rada Administracyjna Królestwa, na zasadzie art. 14 Ukazu N. Pana, z dnia 25 Kwietnia (7 Maja) 1850 roku, rozwijającego art. 340 i 341 Kodexu Karnego, niemniej postanowienia swego z dnia 1 (13) Maja 1836 r., oraz decyzyi JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, z dnia 15 (27) Stycznia 1854 № 559, na przełożenie Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, postanowiła, że Wincenty Ostrowski, rodem z gminy Mały-Płock powiatu Łomżyńskiego, gubernii Augustowskiej, który do 1848 roku uczęszczał do 7 klassy Gimnazyum w Łomży, a zbiegłszy w roku tym za granicę, przyłączył się do Towarzystwa Demokratycznego we Francyi, w skutek czego uznany jest za wygnańca z kraju, i ulega karze konfiskaty majątku, bądź już zasekwestrowanego, bądź następnie jeszcze wykryć się mogącego, a to wedle prawideł postanowieniem z dnia 2 (14) Kwietnia 1835 r. wskazanych.

— Departament handlu zewnętrznego odezwą z dnia 8 Kwietnia r. b. zawiadomił Wydział Celny przy Kancellaryi JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, że w skutek przedstawienia Ministra Finansów, Rada Państwa zdaniem swojém przez Najjaśniejszego Pana, na dniu 1 Kwietnia t. r. zatwier-

dzoném, postanowiła oznaczoną taryfą ogólną wchodową z roku 1859 opłatę celną: a) w pozycyi 19 od puda kawy na rs. 3 kop. 70; b) w pozycyi 29 od puda oliwy w beczkach, w naczyniach glinianych, flaszkach i innych naczyniach szklannych z potrąceniem taxy lądem na rs. 1 kop. 25 zniżyć na granicy lądowej, ad a) od puda kawy do rs. 2 kop. 50; ad b) od puda oliwy do kop. 65. — Z rozciągnięciem tej zmniejszonej opłaty do wszystkich tych partyi kawy i oliwy, jakie po datę otrzymania powyższego postanowienia przez Komory lądowe pozostaną nie oclone.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 20 Czerwca.* (Korrespondent Nowej Gazety Pruskiej.) «Odjazd NN. Cesarstwa JJ. odłożony został na dni kilka, tak z pobudek politycznych, jako i w oczekiwaniu na powrot Arcyxięcia Alberta z Banatu i Transylwanii, albowiem J. C. Wysokość w charakterze Gubernatora Węgier, będzie towarzyszył N. Państwu do Pesthu-Budy.— Od niejakiego czasu pewne gazety uroiły sobie wystawiać xięcia Metternicha za główną sprężynę obecnej polityki Austryi w kwestyi Wschodniej. Dla zaprzeczenia temu dość jest powiedzieć, że Xiążę od kilku czasy nie znajduje się już w Wiedniu i bawi w swoich dobrach Czeskich.»

— Zaciąg 95,000 rekruta ukończony będzie przed końcem bieżącego miesiąca.

— Arcyxiążę Albert wrócił dziś z inspekcyi wojsk na granicy południowo-wschodniej.

— Dziś przejechały przez Wiedeń dwanaście zakonnic rossyjskich, które, zmuszone okolicznościami, opuściły Jeruzalem i wracają do Rossyi.

— W Medyolanie krąży wieść o założeniu 40-tysięcznego obozu austryackiego pod Volta, na brzegach Mincio.

— Depesza telegraficzna z Wiednia, 22 Czerwca, donosi, że feldcechmistrz, baron Hess mianowany został Dowodzcą naczelnym całej czynnej armii austryackiej. Arcyxiążę Albert będzie dowodził pod jego rozkazami w Transylwanii, a hrabia Schlick w Galicyi.

PRUSSY. Hrabia Westphalen mianowany został Posłem w Stockholmie, a P. Brassier de St. Simon w Turynie.

Stettin, 22 Czerwca. Bat pocztowy Duński *Geyser*, przybył dziś z Kopenhagi; napotkał fregatę parową angielską, holującą cztery pojmane okręty hollenderskie.

Memel, 20 Czerwca. Handel zagraniczny przyciągnął tu mnóstwo cudzoziemskich kupców, i mianowicie anglików, którzy tu zupełnie usadowili się, dla operacyj handlowych z towarami rossyjskiemi.

— Piszą z Memla 19 Czerwca, że okręty wojenne *Amphion* i *Archer* przybyły tam wiliją dnia tego, i przyprowadziły trzy okręty Duńskie: *Magela*, *Anna-Maria* i *Fortuna*, pierwszy z Kopenhagi, z ładunkiem węgla, drugi z Windawy z żytem i pszenicą, a trzeci z Rygi, z żytem, pojmane przed dwoma tygodniami pod Gothland. *(G. P.)*

BADEN. Donoszą z Friburga (w Brisgau), do Gazety Poznańskiej, że kwestya duchowna weszła w nową fazę. We Friburgu, jak i w Konstancyi, plebani katolicy, upominają z ambony swoich parafjan, iżby zostawili władzom właściwym urządzenie zajścia między Kościołem i Rządem. Nadto, mówią powszechnie o brewe Papieskiém, świeżo otrzymaném, w któróm Arcybiskup jest jakoby naganiony szczególniej za nadużycie władzy kazalnej, w podniecaniu ludności katolickiej do nieposłuszeństwa Rządowi. Spodziewają się rychłego ogłoszenia tego Brewe.

— Wyszedł na świat nowy List Pasterski Arcybiskupa Friburgskiego, w którym ten Prałat protestuje przeciw zarzutowi, jakoby zabaczył swoją przysięgę poddanego.

HANOWER. W dniu 17 Czerwca Pierwsza Izba Parlamentu przyjęła jednomyślnie, mniej jednym głosem, wniosek swojego Komitetu Finansowego, zalecający przywrócenie flotty Niemieckiej, utworzenie reprezentacyi narodowej na Sejmie Niemieckim, utworzenie Trybunału Federalnego i przystanie do przymierza Mocarstw Niemieckich. Ministrowie również głosowali za wnioskiem.

— Gazety niemieckie donoszą o zaszłym zgonie Xięcia Panującego Reuss (linii Młodszej), Henryka LXII mającego wieku lat 69. Następuje po nim brat jego, Henryk LXVII. *(J. de S.-P.)*

SZWECYA.

STOCKHOLM, *16 Czerwca.* Kommisya Konstytucyjna Sejmu Szwecyi, większością 12 głosów przeciw 11 uchwaliła odłożenie do przyszłej sessyi rozpraw nad wnioskiem Rządowym wprowadzającym zmiany w prawie o druku, w celu powściągnienia rozpusty druku, która nieprzestaje wzmagać się w Szwecyi.

— Ministrowie Wojny i Marynarki towarzyszą Królowi w podróży. Na czas swej nieobecności w Stockholmie Król Jmć ustanowił Rząd tymczasowy, złożony, pod prezydencyą Ministra Sprawiedliwości, hrabi Sparre, z Ministra Skarbu barona Palmstjerna, z Naczelnika Wydziału Cywilnego Färhaus i z Radzcy Stanu Wallenstein.

— Roboty fortyfikacyjne tak na wyspie Gothland, jak w najważniejszych twierdzach Szwecyi, posuwane są z największą działalnością. Kommisya finansowa Sejmu zaproponowała na ten przedmiot udzielenie bardzo znacznych summ dla Carlsborg, Carlscrona, Carlsten i Waxholm, oraz dla robot topograficznych, dla powiększenia liczby dział pozycyjnych, i w ogóle przedmiotów uzbrojenia i uekwipowania.

— 8 Czerwca został odkryty z wielką uroczystością w Upsalu, w parku Karoliny, pomnik Królowi Karolowi XIV Janowi. *(P. P.)*

DANIJA.

KOPENHAGA, *21 Czerwca.* Potwierdza się wiadomość o wielkich uzbrojeniach naszego kraju. Baterye nadbrzeżne

są całkowicie opatrzone w działa, a na wschodniej stronie Kopenhagi, mianowicie w bateryi Dreikronen, umieszczony zostanie bardzo znaczny garnizon artylleryi. *(R. I.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *22 Czerwca.* Wczora po długich i żwawych rozprawach, Izba Gmin odrzuciła, większością 209 głosów przeciw 182, bill wniesiony przez jednego z członków o zniesieniu podatku parafijalnego na utrzymanie kościołów obrządku anglikańskiego (Churchrate). Rząd mocno powstał przeciw billowi, jakkolwiek uznawał potrzebę zmodyfikowania obecnego stanu rzeczy, co też przyrzekł dokonać z własnego popędu w roku przyszłym.

— Na Giełdzie 23 Czerwca (przez telegraf), Konsolidy 93⅝, ¾.

— Na ostatniém posiedzeniu Izby Lordów hrabia Aberdeen oznajmił, że bill o wytępieniu dymu w Londynie, będzie wprowadzony od 1 Sierpnia i zastosowany na początek do 8,000 kominów.

— Korrespondent Londyński Nowej Gazety Pruskiej czyni uwagę, że, ile mu wiadomo, rocznica bitwy pod Waterloo, (18 Czerwca), nie była nawet tego roku wspomniana w gazetach angielskich.

— Piszą z New-York, 6 Czerwca: «Główne punkta traktatu zawartego przez lorda Elgin, Wielkorządzcę Kanady, z Rządem Stanów Zjednoczonych stanowią, że w rybołostwie, te Stany będą używały na przyszłość tych samych prerogatyw, jakie służą kolonistom angielskim na brzegach prowincyj Brytańskich Ameryki północnej, to jest, że będą mogli poławiać rybę o trzy mile od brzegu i zakładać na ziemi Brytańskiej kantory rybackie. Siła zbrojna, która dotąd ochraniała tonie rybaków angielskich, będzie usunięta. W zamian za te korzyści Stany zapewniają doskonałą wzajemność i swobodną wymianę między Stanami i posiadłościami Anglii dla wszystkich towarów, prócz cukru i tabaki, które będą ulegały takiemu cłu, jakie płacą też towary, przywożone z osad angielskich lub innych części świata. Towary fabryczne, nawet z płodów krajowych, nie podchodzą pod warunki traktatu.

«Traktat ten będzie nader ważnym wypadkiem, zwłaszcza ze względu na coraz bardziej wzrastającą produkcyą zboża w Kanadzie.»

— *Sun* donosi, że z domem Rothschild został zawarty układ, w skutek którego dom ten bierze na siebie zrealizowanie bonów Skarbu na summę 5 miljonów funtów sterl. według stopy 97$\frac{15}{16}$ za sto. Bony są wydane na lat pięć.

— Rząd francuzki zawarł kontrakta, o zaopatrywaniu obozu pod St.-Omer w mięso, bydłem przywożoném z Irlandyi. W Anglii też zakupiono dla jazdy francuzkiej wielkie partye owsa.

— Statek parowy *Locust*, uzupełniwszy swój ładunek bomb i prochów, odpłynął na morze Baltyckie.

— Piszą z Plymouth że 20 Czerwca, bryg *Mariner* z takimże ładunkiem odpłynął na morze Białe.

— Okręt ruski *Johanna*, kapitan *Undström*, który był pojmany niedawno w Cattegat, na drodze z Cette do Finlandyi, został wypuszczony z rozkazu Admiralicyi angielskiej, która uznała, iż okręt ten ma prawo korzystania z dobrodziejstwa postanowienia z dnia 27 Marca 1854.

Londyn, 23 Czerwca. Wczora, w Izbie Gmin, Gabinet odniosł porażkę; Izba, mimo oporu Ministrów, większością 161 głosu przeciw 91, przyjęła wniosek P. Heywood, uwalniający od wszelkiej religijnej przysięgi, studentów wchodzących do Uniwersytetu Oxfordskiego.

Następnie wszakże Izba odrzuciła 205 przeciw 169 głosów wniosek tegoż P. Heywood, o uwolnieniu od wszelkiej religijnej przysięgi kandydatów do stopni akademickich w tymże Uniwersytecie.

Londyn, 24 Czerwca. (Przez telegraf.) Na posiedzeniu dzisiejszém Izby Gmin, P. Layard zapowiedział, że w przyszły Czwartek wniesie, ażeby Izba oświadczyła, że niema zaufania w lordzie Aberdeen, jako pierwszym Ministrze; ten zaś oznajmił Izbie Lordów, iż w przyszły Poniedziałek przedstawi swoje usprawiedliwienie, wyprzedzając tym sposobem zarzuty. Te wzajemne zapowiedzenia niemałe sprawiły wrażenie. *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *23 Czerwca.* Monitor dzisiejszy donosi, że P. Vice-hrabia de Gabriac, Pierwszy Sekretarz Poselstwa w Berlinie, mianowany został Posłem Nadzwyczajnym i Ministrem Pełnomocnym w Mexyku, na miejsce P. Levasseur, powołanego do innych obowiązków.

— Depesza telegraficzna z dnia 24 Czerwca donosi, że Monitor dnia tego, zawiera Dekret Cesarski mianujący Pana Billault, (Prezesa Izby Prawodawczej), Ministrem Spraw Wewnętrznych, na miejsce Pana de Persigny, którego dymissya, dla słabości zdrowia, acz z żalem, zostaje przyjęta.

— Na Giełdzie 23 Czerwca, (przez telegraf), 4½ procentowe 97 franków 50 centimów. — 3 procentowe 72 franki 90 centimów.

Paryż, 24 Czerwca. Monitor dzisiejszy, obok Dekretu, mianującego P. Billault Ministrem Spraw Wewnętrznych, zawiera list Cesarski do P. de Persigny, wyrażający ubolewanie, że nie chciał przyjąć tytułu Ministra bez portfelu i mianujący go wielkim urzędnikiem Legii Honorowej.

— Odebrano przez Marsyliją pomyślne nowiny z wyprawy, działającej w Górnym Sebau, górach wielkiej Kabylii. Samozwany szeryf Bu-Bargla, ten blady odcisk Abdel-Kadera, ucieka wszędzie przed naszemi wojskami; jedno plemię, które miało nierozwagę przyjąć go u siebie, surowie zostało skarcone; ale schronienie jego jest wiadome i kolumna wysłana na przeciw niemu, wprędce osaczy go ostatecznie. *(J. de S.-P.)*

TURCYA.

Piszą z Konstantynopola, 10 Czerwca, do *Monitora* Powszechnego Francuzkiego: «Od dni kilku Dywan ukończył

niektóre ważne sprawy. Podał do podpisu Sułtańskiego mianowanie na urząd Kaimakana chrześciańskiego Libańskiego, Emira wskazanego przez paszę Beyruthu, na wstawienie się Konsulów Francyi i Anglii.

«Innem postanowieniem nadana jest obszerna władza w zarządzie Hercogowiny, Kurszid-paszy, Gubernatorowi Bosnii, znanemu ze swej tolerancyi i mocy charakteru.

«Kommisya telegrafu elektrycznego podała projekt wyprowadzenia linii z Konstantynopola do Belgradu, z rozgałęzieniem z Andrinopolu przez Szumlę do Ruszczuka. Koszta obrachowane są na 1,300,000 franków. Dywan zapewna przychyli się do tego projektu.»

— *Wanderer* daje nowiny z Szumli z dnia 9 Czerwca. Omer-pasza niebył jeszcze ztamtąd wyjechał. O trzy mile od Szumli, ku Erikli, znajduje się tylna straż korpusu, przeznaczonego do wszczęcia działań ku oswobodzeniu Sylistryi od oblężenia. Po tęż datę z Warny do Szumli nie były jeszcze przyszły żadne posiłkowe wojska, ale natomiast przybyło 3,000 egypcyan z artylleryą.

— Piszą z Wiednia do Nowej Gazety Pruskiej, że podług nowin z Warny, przybywają tam co dnia świeże wojska po większej części angielskie, ale że im klimat bardzo nie sprzyja.

Tenże dziennik ma nowiny z Szumli po 7, a przez telegraf po 12 Czerwca. Omer-pasza gotował się wyjechać do Warny. 9,000 francuzów z dywizyi Canrobert było już w Warnie. 6,000 anglików posunęły się już po drodze do Bazardżik.—Omer-pasza zapowiada Rozkazem dziennym, że w tym roku jeszcze Sultan odbędzie osobiście przegląd armii Bałkańskiej.—Pułkownik Dieu, adjutant jenerała Baraguey d'Hilliers, odjeżdża do Paryża przez Belgrad.

— Podług wiarogodnych doniesień z Bucharestu, z dnia 15 Czerwca, wojska angielskie, wysadzone w Warnie 11 tego miesiąca, zatrzymały się tam tylko przez dzień jeden, a następnie wymaszerowały do Kiustendżi. Niewiadomo dokąd się ztamtąd udadzą do Pravadi czy do Bazardżik.

— Nowiny z Missolonghi, 14 Czerwca, donoszą, że korpusy powstańców w Epirze rozwiązały się zupełnie, tak iż wojska tureckie z Arta przejdą do Tessalii gdzie rokosz czyni postępy. Mówią że Hadżi Petri odbył wjazd do Tricala na czele 6,000 ludzi i że Abdi-pasza pobity został przez Ziakas.

(P. P.)

GRECYA.

Piszą z Aten do Nowej Gazety Pruskiej, 9 Czerwca: «W skutek nowego stanu rzeczy, zmiany urzędników i nowe mianowania, zwłaszcza po prowincyach sąsiednich z Turcyą, następują jedne po drugich. Były Minister Krystenites mianowany Gubernatorem w Lamia, a jego szwagier Mavromichali Naczelnym wodzem wojsk, na miejsce Gardakiotis Grivas. W Akarnanii pułkownik Delyorgi nastąpił po jenerale Spiro Milos, na posadę Komendanta wojennego. Amnestya została ogłoszona, a gdy zaręcza wszystkim oficerom greckim zachowanie ich rang, prawie wszyscy, którzy należeli do powstania w Epirze, wrócili do Grecyi. Tzavellos, Tissamenes, Botzaris, Vayas Colocotroni, Plaputas i Calamogdardi są już w Atenach. Co do powstańców w Tessalii, ci zdają się niechcieć korzystać z amnestyi, twierdzą, że już mają 14,000 ludzi pod bronią. Rząd posłał do Tessalii i Macedonii kommisyą złożoną z jednego greka, z Konsula francuzkiego w Syra P. de Guerin i z Vice-konsula angielskiego w Atenach P. Merlin, dla skłonienia wodzów powstania ażeby wrócili do Grecyi.

— Podług nowin z Aten, z dnia 16 Czerwca, odebranych przez gazetę Triestską, Mavrocordato odmówił ofiarowanej mu prezydencyi Gabinetu; Hadżi Petro, z 8,000 rokoszan udał się do Larissa, podczas kiedy Philaretos zajął Tessaliją wschodnią, zniósłszy kolumnę turecką, przybyłą z Volo.

— Podług późniejszych wiadomości z Aten, 16 Czerwca, Komisarze posłani do Tessalii nie otrzymali żądanego skutku; tylko Karatassos opuścił Macedonją i został ze swém wojskiem przewieziony do Negrepontu na statkach tureckich i francuzkich. *(J. de S.-P.)*

HISZPANIJA.

MADRYT, *16 Czerwca.* Stolica zawsze jest spokojna, pomimo zatrważających pogłosek wszelkiego rodzaju, wymyślanych przez próżniaków brukowych. Jenerał Orlando, w towarzystwie agenta policyi, odjechał wczora do Corogne, miejsca przeznaczonego na jego pobyt.

Były Prezes Gabinetu, P. Luiz Gonzales Bravo ma opuścić Madryt za dwa lub trzy dni, udając się za granicę.

P. Bermudez de Castro, Minister Skarbu za poprzedzającego Gabinetu, przybył 12 b. m. do Kadyxu z wysp Kanaryjskich, na które był wygnany. Otrzymał pozwolenie zamieszkania w Xeres, gdzie się znajduje jego rodzina.

— W № 2,940 gazety Madrytskiej *Esperanza* czytamy: «Jakkolwiek bolesnie nam jest widzieć, że właśnie ta sama Austrya, która, przed półpiąta laty została przywrócona do życia wspaniałomyślną pomocą Cesarza Mikołaja, że Austrya, mówimy, jest najpierwszém z Mocarst neutralnych, które nie wzdryga się stawić zaporę tryumfom rossyjskiego oręża; jakkolwiek podobny fakt, w nas, jak i w każdém sercu nie obcém wdzięczności, obudza uczucie obrzydzenia, nie dziwiłby nas jednak.... Ale, uczynimy uwagę, że wraz z pogłoską o takiém postanowieniu ze strony Austryi, zbiega się projekt, przypisywany Rządowi Angielskiemu, powołania do broni całej milicyi połączonych Królestw, co zdawałoby się rzeczą całkiem zbyteczną, jeżeliby Rząd Angielski miał pełne zaufanie w zachowaniu się Mocarstw Niemieckich i w nowym zaciągu rekrutów w Austryi. Tu się też nastręcza wspomnienie o utworzeniu we Francyi obozów pod Saint-Omer i pod Marsyliją właśnie wtedy, kiedy mówiono, że wszystkie wojska udadzą się na Wschód, dla popierania sprawy Mocarstw Zachodnich.» *(J. de S.-P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

TURCYA. Gazeta *Zeit* daje nowiny następujące: Beiram-pasza wyszedł z Szumli we 30,000 ludzi ku Sylistryi. — W Synopie budują się dwa nowe forty pod kierunkiem oficerów angielskich i francuzkich. 12 Czerwca eskadra anglo-francuzka była jeszcze w Bałczyk.—Pojmano sześć nowych pryz greckich.

— Piszą w Monitorze Pruskim, że podług doniesień z Widdinu, z dnia 14 Czerwca, przednia straż korpusu tureckiego, posunięta przez Said-paszę z Ruszczuku do Sylistryi, przybyła 12 b. m. pod Turtukaj.

PRUSSY. W dniu 23 Czerwca, o godzinie 11 wieczorem Król Jmć wrócił do Berlina z podróży do prowincyi Pruskiej i udał się niezwłocznie do Sans-Souci. *Zeit* zapewnia że i tego lata Król odbędzie kurs morskich kąpieli w Putbus, na wyspie Rugen.

— Podług tejże gazety pożyczka 15 miljonów talarów już była całkiem pokryta 22 Czerwca i miała już swój kurs Giełdowy, mianowicie w Frankfurcie 96 za 100.

— Nowa Gazeta Pruska zapowiada że młody Król Portugalii, między innemi Dworami odda wizytę i naszemu.

— 17 Czerwca pochowany został w Berlinie, na smętarzu Inwalidów, jenerał Scharnhorst, zmarły u wód Ems.

LONDYN, *24 Czerwca*. Gazeta urzędowa ogłasza wielki spis awansów, oddawna zapowiedzianych w armii; sześciudziesiąt jenerał-poruczników armii europejskiej i indyjskiej zostali jenerałami broni, a dwóch-set dwudziestu pięciu jenerał-majorów, jenerałami-porucznikami.

Wczora, w Izbie Lordów, xiążę Newcastle, nowy Minister Wojny, w odpowiedzi na pytanie, oświadczył, że blokada morza Białego była dotąd zwlekana szczególniej z powodu, iż Francya nie okazywała należytego ku temu usposobienia; wszakże, ten stan rzeczy uległ zmianie, i rzeczą jest prawdopodobną, że takowa blokada wprędce będzie ogłoszona.

Wniosek P. Layard, zapowiedziany Izbie Gmin, ma za cel urzędowe przez Izbę oświadczenie, że, jej zdaniem, sposób wyrażania się Pierwszego Ministra we względzie wojny jest takiej natury, iż może wzbudzić w Publiczności wątpliwość i nadwątlić nadzieję zawarcia chlubnego dla Anglii i trwałego pokoju.

Następnie ukończono rozprawy nad billem wprowadzającym niektóre formy w Uniwersytecie Oxfordzkim, którego trzecie odczytanie odłożone zostało do przyszłego Poniedziałku, 26 Czerwca.

— Depesza telegraficzna z Londynu, z dnia 24 Czerwca, odebrana w Berlinie ze źródła wiarogodnego, donosi, że xiążę Metternich przedstawił projekt układu o pokój, który już został jakoby konfidencyonalnie zatwierdzony przez Gabinet Angielski.

— Otrzymano w Trieście pocztę z Bombay po 23 Maja. Telegraf elektryczny między Bombay i Kalkuttą został już ukończony.

— Na Giełdzie 24 Czerwca (przez tel.) Konsolidy 93⅞, 94.

PARYŻ, *25 Czerwca*. Monitor dzisiejszy zawiera kilka Dekretów, przedłużających po 31 Grudnia roku bieżącego, rozmaite ulgi, wyjątki od cła, i ułatwienia użyczone dawniejszemi Dekretami handlowi przywozowemu przedmiotów żywności, przeznaczonych do Francyi i Kolonij.

— 19 b. m. wydany został Dekret Cesarski, znoszący cło 5 franków od 100 kilogramów bawełny nieprzędzonej, przywożonej z kolonij francuzkich.

SZWECYA. 19 Czerwca Król Jmć wrócił do Stockholmu ze swej wycieczki do Gothland i rozwiązał Rząd tymczasowy, ustanowiony na czas swej nieobecności.

— 18 b. m. odkryty został uroczyście w Haga pomnik wzniesiony dla zeszłego J. K. W. Gustawa, Xięcia Uplandyi.

NOWINY Z BALTYKU. (Depesza telegraficzna z Hamburga, 23 Czerwca). Przybyły od flotty angielskiej statek *Driver*, przywiozł wiadomość o rozbiciu się i zatonieniu dwóch szalup z 55 ludźmi, 1 oficerem i jednym podoficerem. — Admirał Napier odpłynął 21 Czerwca wprost na Kronstadt.

— W ostatnich trzech tygodniach flotta angielska na morzu Baltyckiém, odebrała rozmaite posiłki i dziś składa się: z 19 okrętów linijowych, z których 6 żaglowych a 13 śrubowych, 16 fregat parowych, z których 4 śrubowe, 8 szalup parowych, z których 4 śrubowe, szalupy kanonijerskiej śrubowej, w ogóle ze 44 statków, mających 22,850 ludzi i 2,022 dział. Co do flotty francuzkiej Baltyckiej, ta liczy 6 okrętów linijowych i 4 fregaty, z 6,300 ludźmi i 704 działami.

RZYM. Podług listów z Rzymu, mówiono tam powszechnie o amnestyi na przestępstwa polityczne, która miała tam być ogłoszona z powodu rocznicy wstąpienia na Tron Piusa IX. Już kilku dawnych Deputowanych byłego zgromadzenia Konstytującego, otrzymali pozwolenie wrócenia do Rzymu.

Tymczasem przedsiębrane są na całém wybrzeżu mórz Adryatyckiego i Srodziemnego, środki ostrożności; lękają się zawsze wylądowania wychodzców znajdujących się w Grecyi i Malcie. Wzmocniono też załogę zamku Palliano pod Palestrina, gdzie są zamknięci więźnie Stanu. *(J. de S.-P.)*

OD REDAKCYI.

Redakcya uprasza o wczesne odnowienie, przed 1 Lipca, prenumeraty, przez osoby, które zaprenumerowały Tygodnik na pierwszą połowę i życzą sobie otrzymywać ją do końca bieżącego roku.

Позволяется печатать. 21 Іюня 1854 года. *Цензоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.